

Álom a művészetről

Edvard Munch: *Látomás*,
1892, olaj, vászon, 72,5 x 45,5 cm,
Munchmuseet, Oslo

*Sem kő, sem bronz, sem festék, sem ecset?
Sem szó, sem vers? Úgysem pótolhat semmi.
Nem tudhatsz itt maradni s továbbmenni.
Csak látomás. Nem ismételheted*

*már önmagad. Egy hattyú idefent.
Árnyéka odalent. Újra meg újra
próbálsz. Ha mégis tovaúszna
majd egyikük? De az is mit jelent?*

*S a vízen ringatózó fej kié?
Miénk? Te vagy a művész, Salomé!
Ami mulandó, így lesz maradandó?*

*Történet húsból, vérből? Változat
egy témára. Ajándék? Áldozat?
Mint ezüsttálcán felszolgált halandó.*

Csukott száj

Edvard Munch: *Kétségbeesés*,
1894, olaj, vászon, 92 x 73 cm,
Munchmuseet, Oslo

*Ha már nem is sikoltasz. A sikoly
reményt jelent. Nem emberi. De hátha
meghallják, és mégsem marad magára
senki emberfia. Valaki szól,*

*valaki visszafordul majd a hídon.
Az is lehet, hogy integet neked.
És jön feléd. Mert végre észrevett.
Azért sikoltottál, hogy szóra bírjon?*

*Igen. Hullámzanak a végtelen
ecsetvonások. Most úgy érkezem,
hogy távozom. Miközben egybefolynak*

*vörösek, kékek, zöldek és lilák.
Csukott szem, csukott száj, csukott világ.
Kijárata sincs többé a sikolynak.*

A túlsó part

Edvard Munch: *A sikoly*,
1895, litográfia, 354 x 253 mm,
Munchmuseet, Oslo

*Mégis inkább csak fekete-fehérben
a kéz, az ég, a fák, a fellegek,
mert így még rettentőbb a rettenet?
Ha álom ez, hát miért vannak ébren,*

*s majd felriadnak-e, ha mégsem álom,
hanem egy nap nélküli napvilág?
Aki kiált, itt hang nélkül kiált?
A hídon állsz-e, vagy fekszel egy ágyon?*

*Olyan mindegy. Hisz egyikük sem érti,
miért sikoltasz. Mint aki eszét
vesztette? Vagy mégis kódolt beszéd?*

*És mi ez a híd? Át akarsz-e érn
a túlsó partra? Vagy most már megállsz,
s tán válaszolnál, de kérdésre vársz?*

Ismétlődik minden

Edvard Munch: *Lányok a hídon*,
1927, olaj, vászon, 100,5 x 90 cm,
Munchmuseet, Oslo

*A híd. A híd. A híd. A híd. A híd.
A víz. A víz. A víz. A víz. A víz.
Mit láttok, lányok? Vajon hova visz
a lenti sodrás? Visz-e valakit?*

*Most kell megállni. Mert a híd örök.
Most még van vissza. Most még van tovább.
Ki-ki meglelheti még otthonát.
Fent nincs halál. Csak ott lent hömpölyög.*

*Itt ismétlődik minden. Míg ragyog
fölöttünk a nap. Lassú, szaggatott
az idő a hídon. Alig telik.*

*Az a legjobb, ha minden így marad.
Árnyékunk továbbfut a híd alatt,
s ha nem mozdulunk, nem sötétedik.*